

SXEDIO.FN7

10.1.1950: Η ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΥΠΟ ΤΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟ ΑΝΑΚΑΛΕΙ ΤΟΝ ΠΡΟΞΕΝΟ ΤΗΣ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΑΛΕΞΗ ΛΙΑΤΗ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΜΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΝΩΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

Με την προσέγγιση της ημέρας του Δημοψηφίσματος ογκούτο συνεχώς η κινητοποίηση του Ελληνικού λαού προς υποστήριξη της προσπάθειας των Κυπρίων, παρά τη συγκριτη μένη στάση που τηρούσε η Ελληνική Κυβέρνηση.

Σύμφωνα με Κύπριο ανταποκριτή στην Αθήνα "κατά δεκάδες συντάσσονται τα ψηφίσματα από διάφορες οργανώσεις, οι στήλες του Τύπου είναι γεμάτες από άρθρα και σχόλια που ενθαρρύνουν τους Κυπρίους στην εντονότερη φάση του αγώνα για Ένωση με την Ελλάδα που εγκανιάστηκε. Εκτός από τις ποικίλες εκδηλώσεις των διαφόρων οργανισμών με την αποστολή ψηφισμάτων, επιστολών και μηνυμάτων, είτε απ' ευθείας προς την Εθναρχίαν είτε μέσω του Γραφείου της στην Αθήνα, ο σπουδαστικός μας κόσμος ετοιμάζει κατά την προσεχή εβδομάδα επιβλητική εκδήλωση προς ηθική υποστήριξη του αγωνιζόμενου Κυπριακού λαού".

Στις παραμονές του Δημοψηφίσματος οργανώθηκε μάλιστα στην Αθήνα μεγάλο συλλαλητήριο στο προαύλιο του Πανεπιστημίου και παρά το πυκνό χιόνι οι φοιτητές με ομιλίες και ψηφίσματα και διαδήλωσαν την αλληλεγγύη τους προς τον Κυπριακό λαό.

Σε ψήφισμα που εγκρίθηκε εκφραζόταν η διαμαρτυρία προς την Ελληνική Κυβέρνηση για τη μη προώθηση του Κυπριακού και της Ένωσης καθώς και διαμαρτυρία προς την Αγγλική Κυβέρνηση, η οποία κατάγγελλε σ' ολόκληρο τον κόσμο τη στάση της έναντι του Κυπριακού λαού που ζητούσε την ελευθερία του.

Μετά τις ομιλίες οι φοιτητές ξεχύθηκαν στους δρόμους ζητοκραυγάζοντες υπέρ της Ένωσης και της Κύπρου.

Παρόμοια συγκέντρωση έγινε και στη

Θεσσαλονίκη.

Όμως όσο και αν κινητοποιείτο ο λαός η επίσημη Κυβέρνηση απέφευγε να τοποθετηθεί και υποστήριζε όπως το Κυπριακό λυθεί στα πλαίσια της ελληνοβρετανικής φιλίας- μια αναφορά που ήταν τόσο αόριστη όσο κι οι επιδιώξεις της.

Όσο όμως και αν η ελληνική Κυβέρνηση απέφευγε να εκδηλωθεί ανοικτά στο πλευρό των Κυπρίων, αυτό το έκαναν η επίσημη Εκκλησία της Ελλάδας, ο τύπος και ο λαός που δεν είχαν καμιά υποχρέωση απέναντι στις μεγάλες δυνάμεις και ιδιαίτερα τη Βρετανία και τις Ηνωμένες Πολιτείες, οι οποίες δρούσαν ως χωροφύλακες στην Ελλάδα την περίοδο αυτή.

Καθημερινά οι ιερείς στις εκκλησίες της Ελλάδας στα κηρύγματά τους αναφέρονταν στην Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, ενώ ο τύπος ήταν γεμάτος από άρθρα και ανταποκρίσεις για τη πορεία του δημοψηφίσματος.

Παράλληλα ελληνικές οργανώσεις, κόμματα, βουλευτές και σωματεία με επιστολές τους στην Εθναρχία διαβεβαίωναν για τη συμπαράστασή τους υπέρ της ένωσης.

Όμως η ζωή της Κυβέρνησης Διομήδη δεν έμελλε να ήταν μακρά.

Στις 5 Ιανουαρίου, δέκα ημέρες πριν από το δημοψήφισμα στην Κύπρο διασπάστηκε και ακολούθησε και αυτή την τύχη τόσων άλλων κυβερνήσεων της τελευταίας περιόδου.

Ο Βασιλιάς ανέθεσε αμέσως τον σχηματισμό νέας κυβέρνησης υπηρεσιακής αυτή τη φορά, για τη διενέργεια εκλογών, στον Ιωάννη Θεοτόκη.

Ο Θεοτόκης ανέφερε στο υπουργείο των Εξωτερικών στον Παναγιώτη Πιπινέλλη, μέχρι τότε μόνιμο υφυπουργό των Εξωτερικών.

Παράλληλα διάλυσε τη Βουλή, η οποία είχε προγραμματισθεί να συνεδριάσει μετά τις γιορτές των Χριστογέννων.

Η τελευταία συνεδρία της παλιάς Βουλής έγινε στις 22 Δεκεμβρίου 1949 και σ' αυτήν ανακοινώθηκε η αποστολή τηλεγραφήματος στη Βουλή από την Κύπρο με

αποτέλεσμα οι βουλευτές να αρχίσουν να φωνάζουν ομαδικά υπέρ της Ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα:

Τα πρακτικά της τελευταίας αυτής συνεδρίας έχουν ως εξής:

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 17Η, 22 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1949:

"ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ανακοινώ το εξής: Ο Κυπριακός λαός διά τηλεγραφήματος του αναφέρει ότι κατανοεί την πίεσιν της ελληνικής κυβερνήσεως έναντι του κυπριακού αγώνος και αναμιμνήσκειται παρομοίαν στάσιν εις αγώνας Ιονίου και Κρητικούς. Κατανοεί επίσης ότι πρωτίστως η τιμή ζητήματος του ευρίσκεται εις χείρας του και εκφράζει την ευγνωμοσύνην του εις τον βασιλέα, την ελληνικήν Βουλήν και τον ελληνικόν τύπον.

Ε. ΚΟΥΛΟΥΜΒΑΚΗΣ: Ζήτω η Κύπρος

(Απαντες οι βουλευταί εγείρονται και με παρατεταμένα χειροκροτήματα ανακφράζουν "Ζήτω η Κύπρος, Ένωσις, Ένωσις, Ένωσις").

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ελληνικά Σωματεία Μόρφου, αντιπροσωπεύοντα ολόκληρον Κοινότητα, ευχαριστούν και ευγνωμονούν θαρραλέας δηλώσεις φίλων Κυπρίων βουλευτών υπέρ δικαίου ενωτικού αιτήματος Κύπρου. Εμείναιε σταθεροί συμπαραστάται αγώνος μας (ζωηρά χειροκροτήματα)".

Ενώ οι Κύπριοι οδηγούνταν ολοταχώς προς το ενωτικό δημοψήφισμα στην Ελλάδα η Ελληνική Κυβέρνηση για να αποσύρει κάθε υποψήφια σε βάρος της για ανάμιξη στο δημοψήφισμα απέσυρε και τον άνθρωπο της στην Κύπρο, τον πρόξενο Αλέξη Λιάτη, τον οποίο μετακάλεσε στην Αθήνα.

Η ανάκληση του Λιάτη, όπου θα παρέμενε για λίγες μέρες, όπως είχε ανακοινωθεί, είχε το στόχο της: Η Ελληνική Κυβέρνηση δεν ήθελε με οποιοδήποτε τρόπο να παρεξηγηθεί από οποιαδήποτε τυχόν ενέργεια ή δήλωση του Λιάτη.

Ο Λιάτης έφυγε από τη Λευκωσία στις 10 Ιανουαρίου, πέντε μόνο μέρες πριν από το δημοψήφισμα.

Γενικά όμως ο νέος πρωθυπουργός, ενώ ήταν

λαλίστατος σε δηλώσεις αναφορικά με την κυβερνητική κρίση στην Ελλάδα, απέφυγε κάθε δήλωση για τη Κύπρο ακολουθώντας τη πολιτική της μη "πρόκλησης" των αισθημάτων των συμμάχων της Ελλάδας που είχαν καθιερώσει τόσοι άλλοι προκάτοχοι της πρωθυπουργίας στην Ελλάδα στην κρίσιμη περίοδο από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και ιδιαίτερα μετά το **1944** που εξερράγη ο εμφύλιος πόλεμος στη χώρα.